

STUDIEDAG

4 november 2010
op diverse locaties in het Oude Westen in Rotterdam

VORM-GEVEN AAN PUBLIEKE VERTROUWDHEID

Over ontmoetingsplekken in wijk en stad

Trancity organiseert in samenwerking met AIR, het Architectuurcentrum van Rotterdam, en de stichting Eerst Denken Dan Doen een studiedag over 'publieke vertrouwtheid'. Hoe creëren en beheren we in de wijk/stad vanzelfsprekende ontmoetingsplekken; plekken met een publieke functie, waar mensen met diverse achtergronden en posities elkaar vanzelfsprekend tegenkomen en daardoor vertrouwd worden met elkaar? Welke rol spelen commerciële voorzieningen daarbij en wat kan de publieke sector daarvan leren?

Een dag met ideeën en praktische toepassingen voor lokale overheid, corporaties, ontwikkelaars, sociale professies, architecten en stedenbouwkundigen.

TRANCITY

over
architectuur
gesproken

Over het programma

In haar boek 'Scènes in de Copy Corner – Van vluchtige ontmoetingen naar publieke vertrouwdeheid' beschrijft Joke van der Zwaard wat klanten en winkeliers in een kopieerwinkel met elkaar uitwisselen, hoe deze levendigheid ontstaat, welke sociale kennis ze daarmee opdoen en wat die vluchtige ontmoetingen betekenen voor het sociale klimaat van wijk en stad. De sfeer in de Copy Corner is luchtig, er zijn vaste klanten maar het is geen ons-kent-ons-plek. Mensen zijn zich bewust van de onderlinge beeldvorming, maar doen ook nieuwe ervaringen met 'de ander' op. Opvallend is de vanzelfsprekendheid waarmee klanten, waaronder op sommige momenten veel jongeren, zich zonder dwang en voorschriften houden aan codes en gebruiken. Een blik vanuit een kopieerwinkel geeft een nieuw perspectief op mogelijkheden en manieren om het sociale klimaat in sociaal gemixte wijken en steden te verbeteren. Wat kan de publieke sector leren van de wijze waarop zo'n winkel is vormgegeven, hoe de overgang van openbaar naar privaat eruitziet en van de wijze waarop winkeliers hun dienstverlening organiseren en met hun klanten omgaan? Hoe kunnen we dit soort levendige en veilige, private en publieke voorzieningen in een wijk tot stand brengen en faciliteren als een keten van plekken die de uitwisseling en onderlinge vertrouwdeheid in een wijk bevorderen?

Over de sprekers

Joke van der Zwaard is zelfstandig onderzoeker/publicist op het terrein van sociale ongelijkheid, sociale mobiliteit, emancipatie en samenleefkwesties in relatie tot wonen, opvoeding en onderwijs. www.jokevanderzwaard.nl

Arnold Reijndorp is zelfstandig onderzoeker op het grensvlak van stedenbouw en sociaal-culturele ontwikkelingen en bijzonder hoogleraar aan de Universiteit van Amsterdam en lid van de VROM-raad.

Eireen Schreurs is partner bij SUB office architecten en werkt aan de faculteit Bouwkunde van TU Delft, vakgroep Interiors, Buildings and Cities. www.suboffice.nl

Endry van Velzen is architect/stedenbouwkundige en gespecialiseerd in stedelijke transformatieopgaven. Hij is partner bij het bureau De Nijl architecten. www.denijl.nl

Freek Homan is opbouwwerker bij SONOR, een Rotterdamse opbouwwerkorganisatie, met als specialisatie wijk-economische ondersteuning. www.sonor.nl

PROGRAMMA

De studiedag vindt plaats op diverse locaties in het Oude Westen in Rotterdam. Voor het plenaire ochtendprogramma moet u naar wijkgebouw Odeon (Gouvernestraat 56).

Voor de lunch krijgt iedereen een bon die gebruikt kan worden in een van de vele eethuisjes in het Oude Westen.

De workshops vinden plaats in de buurtwinkel/Aktiegroep Oude Westen, de scholingswinkel/ondernemerstafel en het Centrum Beeldende Kunst.

Voor de afsluiting/ borrel zijn we te gast in Caland/Schoen, het paradijs voor grote voeten (Nieuwe Binnenweg 14). Het avond-filmprogramma is in Verpleeghuis Anthonius (Nieuwe Binnenweg 33). Daar kan desgewenst ook een maaltijd worden genuttigd.

09.45 uur **Opening en introductie**

10.00 uur **Joke van der Zwaard**
Lessen uit de Copy Corner

Observaties in een kopieerwinkel. Wat kunnen we hieruit leren voor de ruimtelijk en sociale voorwaarden van andere publieke domeinen; de ligging, openheid, toegankelijkheid, uitstraling, ontwerp en inrichting, beheer en dienstverlening.

11.00 uur **Pauze**

11.30 uur **Arnold Reijndorp**
Plekken voor culturele uitwisseling

Publieke ruimte als plaats waar culturele uitwisseling plaatsvindt en waar leefwerelden elkaar overlappen. Het belang van commerciële ruimten wordt in de stedelijke vernieuwing vaak over het hoofd gezien. Kunnen we de resultaten van een kopieerwinkel 'kopiëren' tot een aansprekende aanzet voor de vernieuwing van het publiek domein in de transformatiewijken? Wat is de rol van de stedenbouwkundig ontwerper, de corporatie/ontwikkelaar en de lokale overheid?

12.30 uur Lunch in verschillende eethuisjes in het Oude Westen

13.30 uur Eerste ronde parallelprogramma met inleiding en workshop

Eireen Schreurs

Inrichting en (ruimtelijke) randvoorwaarden

Aan de hand van 'Singeldingen', een privaat initiatief met publieke betekenis. Over permanent versus tijdelijk, festival versus standplaats, toe-eigening versus publiek maken. Hoe beïnvloedt het karakter van de beheerders (burgers, overheid, commercie of corporaties) de inrichting, vormgeving en uitstraling van een ruimte? Relatie met veiligheid en de vormgeving van de grens tussen privaat en openbaar.

Endry van Velzen

Decentralisatie van betekenisvolle plekken

Welke locatiekeuzen voor voorzieningen in een wijk zijn er mogelijk, welke stedenbouwkundige uitwerking wordt gevraagd en welk effect op de wijk kan daarmee worden gerealiseerd? Van Velzen noemt dit de ruimtelijke uitwerking van een sociale strategie.

Freek Homan

Het communicatieve vakmanschap van winkeliers

Hoe kunnen nieuwe ondernemers dat leren en wat kunnen maatschappelijke organisaties en hun voorzieningen leren van de commerciële dienstverlening in hun wijze van openstelling voor de klant? Hoe kan commerciële dienstverlening een functie hebben in een economische en sociale strategie voor een wijk?

14.45 uur Pauze

15.15 uur Tweede ronde parallelprogramma met inleiding en workshop

Met keuze uit dezelfde drie programma's.

16.30 uur Afsluiting en borrel

Tijdens het dagprogramma zullen afleveringen te zien zijn van de documentaireserie **Buurten op de Binnenweg** van de Rotterdamse filmmaker *Ian Pieters (2010)*

PUBLIEKE VERTROUWDHEID OP HET WITTE DOEK

AIR, het architectuurcentrum van Rotterdam, organiseert in aanvulling op de studiedag een avondvullend filmprogramma. Twee Rotterdamse documentaires en de klassieker *Smoke* brengen haarfijn in beeld hoe het publieke domein van (buurt)winkel en wijkvoorziening werkt. Stadsbewoners ontmoeten elkaar zijdelings, raken met elkaar vertrouwd en komen in contact. Er worden blikken uitgewisseld, woorden, kennis, levensverhalen. De camera registreert geduldig het gedrag waarvan wij ons nauwelijks bewust zijn maar wat ons in staat stelt 'de ander' te ontmoeten. De terloopsheid, de ontmoeting, het verhaal worden in de geselecteerde films op schitterende wijze zichtbaar gemaakt. Het programma vindt plaats in Verpleeghuis Anthonius, Nieuwe Binnenweg 33, Rotterdam.

19.00 uur Welkom en toelichting op het filmprogramma door Joke van der Zwaard.

19.10 uur Gemengde sla
Documentaire over de bewoners in en rond Wijkpark Oude Westen. Het park vervult een belangrijke rol in het leven van de omwonenden: speeltuin, rustpunt, maar ook; afleiding van dagelijkse sores en plaats om herinneringen aan het geboorteland op te halen. (*Huib Stam, 2005*)

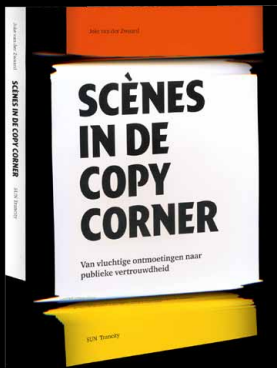
19.55 uur Pauze

20.10 uur Smoke
Speelfilm over het wel en wee van eigenaar (gespeeld door Harvey Keitel) en klanten van een tabakszaak in Brooklyn, New York. (*Wayne Wang, 1995*)

22.00 uur Leest en verrijkt uw geest
Documentaire over Maria Heiden, jarenlang de begeesterde eigenaresse van boekhandel Voorheen Van Gennep aan de Oude Binnenweg. (*Jan Louter, 2009*)

Informatie en inschrijven

Aanmelden	www.trancity.nl/publiekevertrouwdheid
Datum	4 november 2010
Locaties	Op diverse locaties in het Oude Westen in Rotterdam. Na inschrijving ontvangen deelnemers een routebeschrijving naar alle locaties.
Kosten	€ 295,- (exclusief BTW), inclusief consumpties, lunch, borrel na afloop en eventueel het filmprogramma. Vrijwilligers Oude Westen € 25 all in Beroepskrachten Oude Westen € 50 all in Alleen filmavond (svp ook aanmelden) € 5
Informatie	Trancity, Simon Franke 023-5324144, info@trancity.nl

Om het sociale weefsel van de veranderde wijken en steden te versterken zijn plekken nodig waar diverse mensen elkaar vanzelfsprekend tegenkomen en daardoor herkenbaar, vertrouwd en benaderbaar voor elkaar worden. Kopieerwinkel Copy Corner in Rotterdam is zo'n plek. In de entourage van de Copy Corner veranderen de kleurrijke rasta en de jonge vrouw met hoofddoek in twee studenten bedrijfseconomie. Dat beïnvloedt het wereldbeeld van de wachtende oude heer met stok, die zelf een man met een filosofisch levenswerk blijkt te zijn. Wat gebeurt er in deze winkel en is dat kopieerbaar naar andere publieke ruimtes? Wat wordt er uitgewisseld en wat zijn de mogelijke sociale effecten? Observaties in een kopieerwinkel en fotoreportages van vergelijkbare praktische ontmoetingsplekken in gemixte Rotterdamse wijken bieden stof tot nadenken over sociaal-ruimtelijke vraagstukken.

Lezing van de publicatie voorafgaand aan de studiedag is aan te bevelen, maar niet

noodzakelijk. Wilt

u na uw inschrijving voor de dag ook het boek ontvangen, dan kunt u dat aangeven bij uw aanmelding. U kunt natuurlijk het boek ook bestellen zonder naar de dag te komen: www.trancity.nl/publicaties

Auteur: Joke van der Zwaard **Fotografie:** Regina Wieringa
Ontwerp: Charlotte Aal, Karin ter Laak **Uitgave:** SUN/Trancity
Formaat: 192 pagina's, paperback 17 x 23 cm
ISBN: 978 94 6105 0038 **nur:** 648, 740 **Prijs:** € 19,50